

Stará řeka u Sudoměře

Je březnové odpoledne. Počasí neslibuje mimořádné teplotní vrcholy. Obloha se spíše přiklání k tomu shodit dolů trochu potřebné vody. Na jarní práce počasí moc není. Tak kam se vydat? Vzpomenu si na nedávný nález svinutce tenkého (*Anisus vorticulus*) při jedné vycházce pořádané Základní organizací ČSOP a pobočkou Šmidingerovy knihovny k Otavě u Sudoměře - a je rozhodnuto. Podívám se tam.

Od lednové návštěvy se toho moc nezměnilo. Na polích, v místě zvaném „Na Příteli“, se stále pasou labutě velké společně se srnami. Moc se o mě nestarají. Jen vodní ptáci se zvednou z hladiny Staré řeky u Sudoměře. Myslím, že se jednalo pouze o kachny divoké. Není zde dnes také žádný domácí dobytek. Můžu se dát do pozorování. Vybírám si starý, dřevěný trám, ze kterého dosud trčí kované, dlouhé hřeby. Asi zpevňoval břeh. Mně poskytne dostatečnou oporu nad hlubší vodou, a tak se probírám starým listím spadáním do tůň směrem ke břehu. Úlovek je hubený. Pouze levatka říční „*Physa fontinalis*“. Navíc jsem pozapomněl na výši mých holínek a voda si už cestičku našla. Přesouvám se do strouhy spojující obě tůně Staré řeky a vrtám se tam. První, co mě zaujme, je jakýsi rychlonohý tvor. Jedná se o boduli obecnou (*Ilyocoris cimicoides*). Dravá vodní ploštice, připomínající potápníka, má místo kusadel silný bodec. Jím dovede nešikovného člověka bolestivě bodnout a vpravit do vzniklé ranky trochu jedu. Odtud název vodní včela¹. Běžně však svého bodce využívá k lovu kořistí daleko menších, než je náš člověčí druh. Jedná se o koryše, ploštěnky a jiné drobné živočichy, ale uvádí se též rybí potěr nebo žabí larvy.

Bodule obecná

Za chvíli je prohlížení příkopu korunováno další zajímavostí. Je to drobný měkkýš lištovka lesklá (*Segmentina nitida*), kterému drobné tři příčné lišty prosvítají skrze hnědou ulitu. Druh je to vzácnější, červenoseznamový. K němu přibude potočnatka toulavá (*Peregriana peregra*). Na

kameni objevím několik šikovně slídících ploštěnek. Jedná se pravděpodobně od druh *Polycelis cf. tenuis*. Mám z nich radost. Ploštěnky jsou zajímavou skupinou plochých červů. Jejich potravou jsou další drobní živočichové, kteří jsou ploštěnkou pohlceni či spíše vysáti vychlípitelným hltanem. A když ploštěnka strádá, zmenšuje svoji velikost. Množí se pohlavně i nepohlavně, rozpadnutím těla na několik částí atd. Pod potopeným dřevem naleznu též žízalici pestrou (*Lumbriculus variegatus*). Dalším drobným měkkýšem je kýlnatec čočkovitý (*Hippeutis complanatus*). Je dost podobný lištovce lesklé, jen ty lišty chybí. Potom přichází kontrast velikostí. Několikacentimetrový okružák

Síměnka trojzubá

ploský (*Planorbarius corneus*) a podstatně menší terčovník kýlnatý (*Planorbis carinatus*). Následuje uchatka nadmutá (*Radix auricularia*) a blatenka tmavá (*Stagnicola corvus*). Potom se nálezy vodních měkkýšů zastaví. Vylézám zpoza břehu na souš a pokračuji. Spatřím zemounka lesklého (*Zonitoides nitidus*), vlahovku narudlou (*Monachoides incarnatus*), vrásenku okrouhlou (*Discus rotundatus*), vřetenatku obecnou (*Alinda biplicata*), plamatku lesní (*Arianta arbustorum*), páskovku keřovou (*Cepaea hortensis*), srstnatku chlupatou (*Trochulus hispidus*), oblovku lesklou (*Cochlicopa lubrica*). Na jiném místě, tam, kde se tůně přibližují

k řece, se počet plžů rozroste o plzáka obecného (*Arion vulgaris*), plzáka hajního (*Arion silvaticus*) a slimáčka hladkého (*Deroceras laeve*). Mezi zbytky stonků kopřiv nalézám žihlobytku stinnou (*Urticicola umbrosus*) a keřovku plavou (*Fruticicola fruticum*). Navlhle listy dubů a javorů mlččů skrývá drobnou skleničku průhlednou (*Vitrea crystalina*) a droboučkou síměnku trojzubou (*Carychium tridentatum*). Nechybí ani člověka doprovázející hlemýžď zahradní (*Helix pomatia*). Den se mezitím pokrátí. Vydávám se k řece Otavě a dívám se na jez v Rechlich. Je větší voda, která omílá břehy. Pod jedním stromem nalézám mršinu nějakého dravce, který má na pařátech ornitologické kroužky. Pokus o jejich sejmutí se vydařil, a tak je později odešlu do ornitologického centra Národního muzea v Praze. Za pár dní dostanu zprávu, že se jednalo o motáka pochopa, kroužkovaného ve Vysokém Chlumci, ve Středočeském kraji. Stáří dravce bylo odhadnuto na 3-4 roky.

Začínám se vracet domů. V jedné z louží objevím snůšku skokana. Na konci ramene Staré řeky vystrkují z vody své první lístky rostlinky stulíku žlutého a blízko vody pod stromem pokukuje plicník lékařský. Jaro přichází, i když při mém odchodu začíná vát studený vítr a drobně mrholit.

Literatura:

¹HUDEEC, Karel. Příroda České republiky: průvodce faunou. Ilustroval Dan BÁRTA. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1569-3.

²RESLOVÁ, Marie. Ploštěnky (Platyhelminthes: Tricladida) v ČR. Praha, 2011. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra zoologie.

